

آیا از کرونا ممنون باشیم؟!!

فریدالدین حداد عادل

حال تهدیدهای زیادی را نیز به صورت بالقوه و بالفعل به وجود آورده‌اند. ما در مواجهه با این دو مقوله، راه عقب‌گرد نداریم، فقط می‌توانیم همه انرژی و دوراندیشی تمدنی خودمان را برای پیشروی سنجیده و خردمندانه بسیج کنیم.

۳. در مسیر پیش رو، تمرکز نظام رسمی تعلیم و تربیت با مشکل روبه‌رو شده است. اکنون اگر برای روبه‌رو شدن با تنوع روش‌ها، منش‌ها و مشرب‌ها تدبیر نکنیم، مدیریت تعلیم و تربیت کشور را از دست می‌دهیم. حاکمیت بر کشور مستلزم برنامه‌ریزی خرد و کلان در عرصه آموزش و پرورش است و برنامه‌ریزی در اصلی‌ترین مراحل، محتاج تبعیت همه جامعه آماری مخاطب از دیدگاه‌ها و برنامه‌های نهاد رسمی متولی امر است. اکنون و با شرایط فعلی، هر کس می‌تواند برنامه خود را در عرصه تعلیم و تربیت در فضای مدرسه‌های موجود پیش ببرد. اگر فکر کنیم بدون برنامه‌ریزی متمرکز و هدفمند برای نظام آموزش و پرورش کشور و جریان تربیت کودکان و نوجوانان کشورمان می‌توانیم به درستی حاکمیت را اعمال کنیم، باید بدانیم که مشغول بازی «رولت روسی» هستیم.

۴. معلمان دنیای پس از کرونا با معلمان روزگار قبل از آن متفاوت‌اند. بسیاری از استانداردهای معلمی تغییر کرده‌اند، بخشی مهمی از صلاحیت‌های معلمی دگرگون شده و ارتقا یافته است. اگر معلمان جامعه به اقتضای نیازهای ایران فردا تربیت نشوند، فضای مجازی و جامعه جای آن‌ها را خواهند گرفت. این مسئله زنگ خطری جدی برای مرجعیت گروه اجتماعی معلمان در کشور است و چه بسا که حیات طبیعی نهاد آموزش و پرورش نیز با خطر مواجه شود.

کرونا زیست‌بوم آموزش و پرورش را تغییر داد. اگرچه هزینه‌های انسانی و مادی فراوانی به جامعه بشری تحمیل کرد و داغ عزیزان زیادی را بر دل همه نشاناند، اما کرونا در فردای جامعه بشری اثرات شگرفی باقی گذاشته است. آموزش و پرورش به عنوان بخش مهم حیات انسان مدرن در جهان و ایران تغییرات شگرفی را زین پس تجربه خواهد کرد. ما اکنون در آموزش و پرورش ایران اسلامی، چند گزاره قطعی درباره مسائل کرونا و ایام پس از آن داریم:

۱. بدنه مدیریتی وزارت آموزش و پرورش در سخت‌ترین سال‌های دوران انقلاب اسلامی، با گذار از فرازها و نشیب‌های بسیار، موفق شد اتفاقی بزرگ را در آموزش و پرورش رقم بزند! در ساده‌ترین تشبیه، ما شبیه کسانی هستیم که نه تنها وسیله نقلیه خود را عوض کرده‌ایم، بلکه در شرایطی حساس‌تر از معمول، بر مرکبی دیگر سوار شده‌ایم. شاید قبلاً فقط با خودرو رفت‌وآمد می‌کردیم، اما اکنون نوع وسیله ما تغییر یافته است.

مدیران عالی وزارت آموزش و پرورش توانسته‌اند با این اتفاق بزرگ مواجهه طراحی و عمل داشته باشند؛ به گونه‌ای که روند رسمی تعلیم و تربیت متوقف نشود. این خدمت بزرگ فراموش‌نشده است.

۲. دو مقوله جدید و جدی، به طرز فراگیر، عرصه آموزش و پرورش را فراگرفته‌اند. فضای مجازی و انواع وسایل فردی و اجتماعی ارتباط از راه دور؛ چه سخت‌افزار و چه نرم‌افزار. این دو عنصر که هم‌پوشانی‌های فراوانی دارند و شاید در خیلی مواقع از یکدیگر متمایز نباشند، فرصت‌های زیادی به وجود آورده‌اند، ناخواسته عرصه‌های جدیدی را خلق کرده‌اند و البته در عین